

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Qvæstio XIII. De Potentiâ Animæ Christi. In quatuor Articulos diuisa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

hanc esse Patris voluntatem, Angelorum desiderium, hominum extremam necessitatem; denique gloriam & celebritatem quam ipse sua passione esset consecuturus. Credibile tamen est Dominum

hanc consolationem non admisisse: nam factus in agonia, prolixius orabat. Hanc expositionem insinuat D. Hieronymus Dial. 2. contra Pelagium, Et Hilarius lib. 10. de Trinit.

Q V Æ S T I O X I I I.

De Potentia Animæ Christi.

In Quatuor Articulis diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Anima Christi habuerit Omnipotentiam simpliciter?

Respondetur Negatiue; Anima Christi non fuit absolute omnipotens. Ratio est, Quia omnipotentia sequitur quoddam esse, quod absolute est infinitum: atqui esse absolute infinitum, nulli creaturæ potest communicari: ergo nec omnipotentia. Confirmatur; Quia potentia actiua sequitur formam: ergo potentia actiua infinita sequitur formam infinitam. Adde; Animam Christi in omnibus actionibus suis pendere à concursu diuino; dependere autem à cooperatione alterius, repugnat omnipotentie: nam hæc per se omnia potest.

Aduerte; Has Rationes dumtaxat probare illam Animam non fuisse naturam suam, aut dono aliquo creato omnipotentem; non autem per vnionem hypostaticam diuinæ potentie.

ARTICVLVS II.

Vtrum Anima Christi habuerit Omnipotentiam respectu mutationis Creaturarum?

Respondetur Tribus Conclusionibus. Prima; Anima Christi secundum propriam virtutem naturalem, vel gratuitam, habuit potentiam ad omnes illos effectus, qui animæ sunt conuenientes: vt ad corporis perfectam gubernationem, ad omnes actus humanos naturales & supernaturales; denique ad illuminandum omnes creaturas rationales. Quod intellige, eo modo, quo superiores Angeli illuminant inferiores; scilicet per locutionem spiritalem seu obiecti propositionem; non autem per luminis infusionem. Nam lumen infundere, non est actio conueniens conditioni creaturæ rationalis. Potest tamen Anima Christi lumen infundere diuinam virtute. Idem dicendum est de speciebus intelligibilibus ordinis supernaturalis.

Secunda Conclusio; Anima, vt est instrumentum Verbi, habuit virtutem instrumentariam ad omnes mutationes miraculas, ordinabiles in finem Incarnationis; qui est, instaurare omnia quæ in cælo, & quæ in terra sunt.

Tertia; Non habuit tamen potentiam instrumentalem annihilandi; nam annihilatio respon-

det creationi: at solius Dei est creare: ergo & annihilare. Hinc D. Thomas infert Christum non habuisse Omnipotentiam respectu immutationis creaturarum.

DVBIVM I.

Quidnam sit vis illa quæ Christum operatus est Miracula?

Respondeo & Dico Primò, Vis illa non erat aliqua qualitas creata inherens humanitati Christi, quæ miracula tamquam causa principalis seu commensurata effecerit. Est communior sententia Doctorum in 3. dist. 13. Et in 4. dist. 1.

Probat; Quia vel illa virtus esset vna quædam qualitas & forma, ad omnium miraculorum patrionem se extendens; sicut Solis virtus se extendit ad omnium generationem: vel esset multiplex, pro diuersitate operum mirandorum. Si vna, illa deberet absolute esse infinita, non solum intensione, sed etiam essentialiter, & in ratione entis; nam haberet vim connaturalem ad infinitam operum diuersitatem, quorum pleraque eorsim vim infinitam requirunt: atqui talis esse nequit; vt per se patet: æquaretur enim diuinæ omnipotentie. Sed neque hæc qualitas potest esse pro diuersitate operum multiplex; quia etsi forte ad quædam opera, quæ nunc censentur miracula, eod quod viribus nature, quæ nunc existit, fieri nequeant; vt ad curationem morborum lethaliū, ad productionem vitæ in mille annos, ad illuminationem cæci, & similia; etsi, inquam, possit per absolutam Dei potentiam virtus creata effectrix horum institui; sicut lignum vitæ habebat vim naturalem ad vitam multis millibus annorum propagandam: tamen hæc non poterit ita operari, sicuti Christus fecit miracula: v. g. in momento, non obstante quauis resistentia creaturæ, ad quoduis interuallum, ad nutum voluntatis &c. Deinde multa sunt quæ vi creatâ nullo modo perfici queunt. Quæ enim vis efficiat vt vnum corpus sit in duobus locis, vel duo corpora in eodem loco; vel vt vna res tota conuertatur in aliam; vel vt substantia habeat modum existendi spirituum; & similia? Et ratio est; Quia hæc opera non sunt res aliquæ supernaturales productæ, sed consistunt in quodam supernaturali modo; cuius causa non potest esse aliqua virtus creata: actiones enim quibus illa opera fiunt, nõ tendunt ad communicandam certam formam, sicut actio qualitatis creata: sed solum modum quendam in rebus constituunt, qui omnem conditionem nature creatae excedit. Vnde non potest concipi

Non est qualitas creata.

Si esset hæc qualitas vna, esset infinita.

Si multiplex, esset parum apta.

Tres Conclusiones. Habuit potentiam ad effectus omnes animæ conuenientes.

Item ad mutationes miraculas.

Excepit Annihilationem.

concipi aliqua vis creata, quæ ad hæc efficienda inclinēt.

Dices; Saltem respectu gratiæ, & aliquorum habituum supernaturalium, poterit dari vis productiua creata.

Nulla vis creata potest esse productiua Gratiæ.

Respondet; Satis certum est, de facto in Christi humanitate talem vim non esse: nam Concil. Tridentinum sess. 6. cap. 7. soli Deo hoc tribuit, cum ait, *Causam efficientem nostræ iustificationis esse Deum, qui gratuito abluat & sanctificat nos signans & vngens spiritu promissionis sancto.* Quod intellige, de causa efficiente, quæ vi intrinsecâ, & effectui proportionatâ, operatur. Idem docet D. Thomas quæst. 112. art. 1. ad 1. & 2. Et Theologi passim in 4. dist. 1. Et Andreas Vega lib. 7. in Tridentinum cap. 4. 10. 11. 12. 13. Sed neque talis vis videtur possibilis. Quia neque est ipsa gratia; cum hæc non sit productiua sui similis, sicut calor caloris, & lumen luminis: habitus enim tantum sunt productiui actuum per actionem immanentem, nec habent actionem transeuntem in aliud subiectum. Neque est alia vis perfectior quæ hoc possit: nam summa participatio diuinæ perfectionis, est gratia, & donâ illi connexa.

Dices; Christus homo est causa gratiæ, ut primum principium per se gratum; & ut exemplar omnis nostræ iustitiæ: ergo ut causâ principalis habens in se vim proportionatam.

Varijs modis concurrunt Christi ad productionem Gratiæ.

Primò.

Respondet; Ad productionem gratiæ, & donorum spiritualium in nobis, Christum concurrere suâ humanitate varijs modis. Primò, In genere causæ finalis; nam ipse est finis nostræ iustificationis, ut docet Concil. Trident. sess. 6. cap. 7. cum ait, *Finem nostræ iustificationis esse gloriam Dei & Christi.* Sed hac ratione non est causa efficiens, sed finis secundarius. Secundò, Per modum causæ exemplaris, quatenus habet in se excellentissimam gratiæ dona; ad quorum imitationem, nobis quoque gratia confertur: quia Deus per gratiam, quam nobis confert, intendit nos Christo assimilare, iuxta illud ad Rom. 8. v. 29. *Quos præsequit, & prædestinavit conformes fieri imaginis Filij sui.* Et hic modus causæ, potest vel ad efficientem, vel ad formalem causam deduci. Tertiò, Per modum merentis; ut infra ostendetur: & sic est causa principalis in hoc genere, imò & prima in illo ordine causarum; tum, quia eius meritum non pendet ab alio merente, & omnia aliorum hominum merita pendunt à merito ipsius: tum, quia meritum ipsius tantum valet, quantum omnia dona gratiæ quæ nobis conferuntur, & multò amplius. Quartò, Potest intelligi concurrere per modum applicantis; sicut voluntas applicat vim motiuam & executiuam ad opus: de quo modo statim dicemus. Quintò, Potest concipi concurrere per modum causæ physicæ directè influentis. Et sic negamus ipsius humanitatē posse esse causam principalem gratiæ.

Tertiò.

Quartò.

Quintò.

5
Diuinitas humana ei assistet ad miracula.

Dico Secundo, Hæc virtus miraculorum nihil est aliud in Christo, quàm potestas diuina hypostaticè vnita naturæ humanæ, cuique tamquam intrinsecâ quædam facultas assistens ad omnia opera miraculosa fini Incarnationis consentanea. Est communis Doctorum, maximè si loquamur de virtute principali seu proportionatâ.

Probatur; Quia cum nulla possit dari vis creata, quæ sit causa proportionata efficiendis miraculis; necesse est confluere ad virtutem Dei in-

creatam, assistentem & humanitati insidentem, Quod confirmatur, & simul explicatur: Nam sicut Deus, cum rei dat naturam, ei se applicat, & quodam modo vnit, ut possit operari opera naturalia; & cum dat gratiam, assistit per auxilium supernaturale, ut homo possit operari opera meritoria: ita vniedo se hypostaticè humanitati Christi, ei se applicuit, & continenter assistit, ut possit operari omnia opera miraculosa omnem naturæ potestatem superantia, quæ quidem ad finem Incarnationis sint oportuna.

Vbi Notandum est, Sicut vis motiua naturalis in homine, ita subest voluntati quo ad vsum & executionem, ut voluntas possit eam ad opus applicare quousque lubet; adeo ut hoc ipso, quo voluntas vult, illa vis operetur: ita in Christo, potentia diuina sic se applicat, & accommodat voluntati humanæ, ut quodammodo ei, quo ad vsum sit subiecta (sicut quodammodo subest voluntati nostræ quo ad concursum generalem) adeo ut voluntas Christi possit illam applicare ad opera supernaturalia, perinde ac si esset facultas quædam naturalis.

Quod Confirmatur Matth. vii. v. 18. *Data est mihi omnis potestas in celo & in terra.* Vbi non tantum significatur omnipotentiam diuinam esse ipsi hypostaticè vnitam; sed esse ita vnitam, ut possit eâ uti, & eam applicare ad omne opus in celo vel in terra parandum, ad hominum salutem, & Cælestium confummationem. Ad Philip. 2. v. 10. *Dedit illi nomen quod est super omne nomen, ut in nomine I E S V, omne genu flectatur: &c.* id est, ut eius potestati omnia sint perfectè subiecta. Apocalip. 5. v. 12. *Dignus est Agnus accipere virtutem, & diuinitatem, & sortitudinem.*

Idem potest confirmari ex Patribus, qui docent Christum fecisse miracula ex potestate. Vide Chrysostomum hom. 26. in Matth. Et August. li. 22. de ciuitate c. 9. & 10. Nec quisquam potest hoc negare, qui fatetur illum hominem, omnimomento, in potestate suæ voluntatis habuisse operari miracula. Hoc enim non potest intelligi, nisi ponamus vsum potentiæ diuinæ fuisse in potestate voluntatis humanæ. Et ratio est; Quia hoc debitum erat illi humanitati: tum, quia potentia diuina illi naturæ erat substantialiter vnita; ac proinde applicatio illius potentiæ & vsum debebat esse in potestate voluntatis humanæ, saltem ad opera illa, quæ fini Incarnationis congruebant; id est, quæ erant oportuna ad instaurationem omnium, quæ in Cælo & quæ in terra sunt: tum, quia illa natura constituta erat *Caput* totius vniuersi; ac proinde debebat habere potestatem influendi in omnes creaturas; ut dictum est q. 8.

D V B I V M II.

Quomodo natura humana ad Miracula sit cooperata?

Respondet & Dico Primò, Humana natura cooperata est ad miracula, per modum causæ effectiue applicantis & determinantis vim efficiendi ad opus.

Sequitur Ex dictis; Nam in potestate voluntatis humanæ erat applicare, & quodammodo determinare diuinam virtutem ad opus; eò quod hæc voluntas, esset voluntas diuinæ Personæ, & diuinam.

Capitis

Capitis omnium: quidquid enim Persona diuina vult, etiam per voluntatē humanam; statim debet fieri per potentiam accommodatā eiusdem Personae. Quod confirmatur ex modo, quo Christus miracula fecit, scilicet imperando. Matt. 8. v. 26. *Imperauit ventis & mari, & facta est tranquillitas magna.* In quem locū vide Hieron. Item ibidem v. 2. & Luc. 5. v. 12. *Domine, si vis, potes me mundare.* At ille ait: *Volo mundare.* In quem locum vide Chrysostomū. Luc. 7. v. 15. *Adolescens, tibi dico surge.* Ioan. 11. v. 43. *Lazare veni fora.* Ex quibus modis loquendi patet eum potuisse applicare & vti potestate diuinā, quatenus erat homo, perinde ac si creata & inherens fuisset. Vnde Cyrillus epist. ad Monachos Aegypti: *Apparuit, inquit, Christus caelesti potestate & auctoritate instructus; & ideo sic loquitur.*

Nulli autem Sanctorū id concessum, ita vt immediatē & ex auctoritate, quoties luberet, diuinā virtutē vti posset; sed plerumque oratio, saltē interior debebat interuenire. Vide August. l. 22. de Ciuit. c. 9. & 10. Quod si aliquando ex potestate visi sunt facere miracula, credibile est semper antecessisse singularem inspirationem vt facerent; & ita non propriē ex auctoritate faciebant. Christus autem ita hac potestate utebatur, ac si naturalis humanē naturā fuisset.

Aduertē tamen, Voluntatem humanā, non sic applicuissē diuinam virtutem ad opus, quasi aliquem in illam influxum habuerit; cum nec in naturalem potentiam aliquid influat: neque quod naturali necessitate illa tunc determinata fuerit; sicut fit in nobis: quia potentia diuina non est naturaliter subiecta humanē voluntati, sicut potentia animę voluntati subiiciuntur sed quia necessitate suppositionis determinata fuit ad opus, humanā voluntate volente. Quā suppositio erat duplex, vno videlicet hypostatice, & ordinatio diuina circa Christum, vt erat Caput vniuersi. Ex utroque enim proueniebat, vt humanā voluntate absolutē aliquid volente, necesse esset diuinam potentiam applicari ad opus.

Dico Secundō, Humana natura in Christo, praesertim ratione actionum externarum, etiā cooperata fuit ad miracula per modū instrumenti Personae Verbi seu diuinitatis. Ita D. Tho. hoc loco & multi Patres, qui humanitatem vocant instrumentū diuinitatis. Dico, Praesertim ratione externarū actionum, quia quando nihil externum interuenit, sed solā voluntate perficitur miraculum, nō solet humanitas à Patribus dici instrumentum: quamvis D. Thomas hoc non refugiat.

Probatur simul & explicatur: Quia id rectē vocatur instrumentum, quod ex se vim nullā habet, nisi quod deferat & quodāmodo formaliter applicet vim principalis agentis. Sicut emplāstrū defert & explicat vim medicamenti; penicillus artem pictoris, seu artificiosum eius motum: atqui hoc modo humanitas, eiusque actiones, praesertim externae, deferunt & applicant vim diuinā intimē ipsis insidentem & vnitā: ergo operatur tamquā instrumentum diuinitatis. Minor Probat; Quia cum Dominus sanabat contactu, virtus diuina insidens manui, applicabatur corpori alterius ad sanandum: quando sanabat imperio, vox eius, quae erat vox Verbi diuini, applicabat diuinam virtutē ad opus: & ita haec erāt instrumēta, per quae ipsum Verbū operabatur: nam per haec, eius diuinā virtutē quodāmodo deferēbatur & applicabatur.

Dices; Virtus diuina est vbique: ergo non poterat deferri & applicari. Respondeo, Non erat vbique, seu in omni re substantialiter vnita; nec determinata ad opus tale: sed solū in Christo, eiusque sacris actionibus. Sicut si diuina virtus ita afflueret alicui cruci, vt quēcumque illa Crux contingeret, ille mox diuinā virtute intrinsecus latente sanaretur; rectē diceretur ea deferri & applicari per Crucem, & crux esset instrumentum conferendae sanitatis. Ita multō magis Caro Christi, cui substantialiter est vnita diuinitas, erit instrumentum sanitatis, deferens & applicans virtutem diuinam. Adde, Si virtus diuina non esset vbique, tamen haec applicatio est eius conditionis, vt eam reipsā deferret & applicaret. Vnde quod non fiat localis delatio, non est ex conditione actionis instrumenti; sed ex immensitate diuinę substantię.

Hic tamen aduertē; Quando dicimus naturam humanam esse instrumentū diuinitatis, tunc Persona Verbi considerata vt subsistit in natura diuina, habet se vt operans; virtus diuina, vt id, quo operatur; natura autem humana, vt instrumentum Verbi, mediante quo, ipsius virtus applicatur. Quando autem dicimus naturam humanam esse causam effectiue applicantem; tunc Christus vt subsistens in naturā humanā, consideratur vt operans, seu applicans per voluntatem humanam; virtus autem diuina, seu virtus Verbi, consideratur vt id, quo operatur. Etsi enim in Christo sit vnica persona, tamen haec virtute est duplex propter duas naturas: & ita vtrāque ratione potest ei attribui operatio, tamquam principio, quod operatur.

DVBIVM III.

Vtrū humanitas Christi praeter hos modos operandi, habuerit aliquem immediatum influxū supernaturalem, in opus miraculosum?

Quidā Recentiores affirmant; & idcirco volunt humanitatem vocari instrumentum diuinitatis. Sed variē explicant. Plerique enim ex illis putant humanitati, eiusque actionibus, tunc imprimi motum quemdam supernaturalem, & quasi artificiosum; quem vocant vim instrumenti, & vim instrumentariam; & vi huius motionis ipsam agere. Sicut penicillo imprimitur motus artificiosus à pictore, quo penicillus pingit. Ita Dominicus Soto, & multi Thomistae adducti quibusdam testimonijs D. Thomae.

Sed Hoc ab alijs rejicitur; Non enim explicant quid sit hic motus, aut quam vim habeat. Exemplum etiā illud de penicillo, & alijs instrumentis artis, parum ad rem facit. Omnia enim instrumenta artis, solum efficiunt immediatē motum locale, per eum aliquid addendo, vel detrahendo, vel collisione sonum excitando. Penicillus enim defert & imprimit colores, motus à Pictore. Serra secat ligna detractis minutis ramentis. Cithara sonitum excitat collisione neruorum cum aere. Ad haec autem nullā opus est eleuatione supra naturalem modum operandi, sed tantummodo motione locali; nam seipsa mouere nequeunt: quā motione in illis recepta, sunt iam causae principales habentes vim proportionatam effectui. Deinde, fingi non potest, quae sit in illa motio impressa voci, aut rei corporeae, quae vim habeat

Hh produ-

Quo pacto virtus diuina dicatur ad humanitatem Christi deferri & applicari.

Sanctorum miracula non fuerunt auctoritate per se.

Vis diuina erat ex suppositione determinante ad opus.

8. In se cooperata est Vt instrumentum Verbi.

Instrumentum quid.

9. Dominicus Soto vult humanitatem effectiue influere in miracula per modum instrumenti.

Rejicitur.

producendi gratiam, aut ponendi vnum corpus in duobus locis, & similia. Si enim nulla datur qualitas, aut vis permanens creata, quæ id præstare possit, multò minùs motio transiens id potest; præsertim cùm motio nihil sit aliud quàm terminus ipse vt est in fieri. Itaque est vel substantia, vel quantitas, vel qualitas: nam suppono non esse motum localem.

IO Vnde alij dicunt nihil imprimi humane nature, aut ipsis actionibus, vt sunt instrumenta; sed Deum concurrere singulari modo cù potentia obedientiali ipsorum: omne enim ens habere potentiam obedientialem actiuam, ad efficiendū quicquid Deus per eam fieri voluerit: sicut habet potentia passiuam ad recipiendum quicquid non implicat contradictionem: & hanc potentiam obedientialem, vocant virtutem miraculorum; eique accommodant aliqua testimonia Patrum & Scripturarum.

Reijcitur sex rationibus. 1. Auctoritate Antiquorum DD.

2. Non datur potentia obedientialis actiua.

3. Non est necessarius talis operandi modus.

Hæc sententia est probabilis: tamen valde dubito an sit vera. Primò, Quia Doctores antiqui contrarium tenent, & censent hunc modum esse impossibilem. Ita Bonauentura, Richardus, Gabriel in 3. d. 13. & Duran. d. 14. & optimè Scotus in 4. d. 1. vbi etiam Duran. Bonau. & alij. Idem tenent Alexan. Alenf. 3. p. q. 13. mem. 3. & Guilielmus Altifiod. in 3. p. summæ tract. 1. c. 4. Idem tenent omnes Nominales, & ferè omnes Thomistæ.

Secundò, Quia hæc sententia presuppōnit rem omnem, per suam nudam entitatē, habere potentiam obedientialem actiuam ad efficiendū quicquid. Hoc autem non videtur verū: Tum, quia non est in re quauis potentia obedientialis passiuam ad recipiendum quicquid; vt ipsi fatentur; non enim potest sonus dealbari, aut calefieri; & ergo multò minùs est potentia actiua ad efficiendum quicquid, quæ maiorem requirit perfectionem, cùm intimè in effectum influat ac penetret: Tum, quia debet esse aliqua proportio inter potentia actiuam & effectum, vt possit eleuari ad illius productionem; sicut inter intellectum creatum & visionem Dei: hinc enim fit, vt intellectus possit eleuari ad visionem Dei; non autem oculus corporeus, qui caret hac proportione: at nulla est proportio vocis humane ad excitandum mortuum, ad infundendam gratiam, ad Christi corpus collocandum diuersis locis sub diuersis speciebus panis; &c. Tum, quia potentia obedientialis, nihil videtur esse aliud, quam vis quædam agendi, sed inchoata & imperfecta, quæ nullius virtutis naturalis accessione possit compleri: at talis vis inchoata non videtur esse in omni re ad quicquid. Vnde vt hæc opinio possit sustineri, concedenda videtur vis quædam inchoata in multis instrumentis, quæ ipsis diuinitus imprimatur prius naturā quàm Deus cum ipsis concurrat ad effectum: quia implicat instrumentum effectiue concurrere ad effectum, & tamen nullam vim intrinsecam habere, saltem inchoatam; omnis enim efficacia est ab aliqua vi agendi, saltem imperfecta.

Tertiò, Deus non operatur modo miraculoso sine necessitate, vel euidenti vtilitate. At hic modus operandi est summè mirabilis, nullam habens necessitatem, aut euidentem vtilitatem: tum, quia sine illo modo optimè fit opus; tum, quia ille modus operandi ita est occultus, vt nemo hominum possit illum deprehendere; imò nec quisquā Angelorum. Nulla enim in instrumento fit mutatio iuxta illos, sed eodem modo se habet ante & post

operationem. Quæ ergo vtilitas tanti miraculi?

Quartò, iuxta hanc sententiā, quando Christus per vocem operabatur, debebat tota actio fieri per vltimam syllabam, imò per terminum vltimæ syllabæ; quod videtur fictitium: sic enim sola vltima syllaba fuisset instrumentum. Idem argumentum locum habet in nostris Sacramentis.

Quintò, Aliquādo tres vel quatuor tales causæ instrumentales concurrunt ad eundem effectum; v. g. humanitas Christi, Sacerdos, materia & forma Sacramenti: ergo non habebunt proprium influxum. Patet Consequentia; Quia vel habent eundem; & sic cæteræ sunt superflue præter vnam; vel habent diuersos quasi partiales; & sic eò minor deberet esse influxus singulorum, quò plures tales causæ concurrunt; vt patet dum multi trahunt vnam nauim.

Sextò, Ipsa humanitas Christi utebatur voce, & ipsis Sacramentis: ergo si influxum dabat realem & immediatū in opus, poterat ipsa eleuari instrumentum, & vti potentia obedientiali: quod tamen soli Deo proprium esse dicunt; sicut & præbere concursum naturalem, qui per nullam causam creatam possit suppleri.

Sed cõtra obijcitur Primò, Ex Scripturis. Luc. 6. v. 19. Virtus de illo exibat, & sanabat omnes. Et c. 8. v. 46. Ego noui virtutem de me exisse. Ioan. 1. v. 16. De plenitudine eius omnes accepimus. Respondeo, Concedo in humanitate Christi fuisse virtutem sanandi: sed hæc erat virtus increata, illi substantialiter vnita, quæ exibat per energiam & operationem. Ad illud Ioan. 1. Etiam Patriarchæ & Prophetæ de plenitudine eius acceperunt; quia gratiam ex eius meritis acceperunt: quæ merita vim habebant ex eius plenitudine.

Obijcitur Secundò, Ex Concilijs: Concilium Ephesinum can. 11. dicit Carnem Christi esse viuificatricem. & in VI. Synodo act. 11. dicitur Verbum per carnem effecisse opera, quæ erant diuinitatis indicia. Respondeo; Concilium Ephesinum nõ loquitur de Potentia obedientiali actiuam, quæ non est res certa; sed de eo quod fide notum est. Dicit enim anathema ijs, qui negant Christi carnem esse viuificatricem; & aperte insinuat vim illam viuificam, esse vim Verbi hypostaticè vniti carni: vt patet ex toto canone. Huc pertinet illud Ioan. 6. v. 63. Spiritus est qui viuificat, caro non prodest quicquid. Vbi insinuat totam vim seu potentiam viuificandi conuenire carni, ratione diuinitatis; nullam autem partem istius potentie ipsi inesse secundū se. Alter locus ex VI. Synodo non habet difficultatem; caro enim erat instrumentum quo latens diuinitas applicabatur. Vnde miraculum erat signum occulte diuinitatis. Sicut curatio vulneris, est signum latentis virtutis in Cataplasmate.

Obijcitur Tertiò, Ex Patribus. Primò, Dionys. Areopagita epist. 4. sub finem, Actiones miraculosas Christi vocat *deavd paxas*; quasi dicat, *Dei-viriles*, vel *Dei-viriles*: quia Verbum per humanitatē, tamquam per instrumentum, illas efficiebat.

Respondeo Primò, Fatemur humanitatem esse instrumentum Verbi, sed modo suprā n. 8. explicato. Secundò, Nõ solū miraculosa Christi operatio, sed omnis etiam alia, quam per humanitatem obibat, vocatur *deavd paxas* à Dionysio, quia erat operatio Dei & hominis; vt exponit Damasc. lib. 3. c. 19. Quòd si ideò diceretur *deavd paxas*, quia diuinitas miraculosè cooperatur; etiam Sanctorum operatio-

operationes miraculose, essent *deusdixit*: quod abhorret à mente Dionysij. Addit Damascenus etiam alià causam, cur actiones Christi vocentur *deusdixit*; nempe quia actiones naturæ humanæ in Christo, sunt cum communicatione actionis diuinæ; & contrà. Nam operatio humanitatis fiebat ex voluntate diuina, & habebat vim salutiferam à diuinitate; similiter operationes diuinitatis quibus faciebat miracula, fiebant ministerio corporis; ita tamen vt actio vtriusque naturæ esset distincta, nec in vnam confunderetur, vt Damascenus notat. Illi autem volunt actiones diuinitatis & humanitatis coalescere in vnam actionem simplicem, quæ terminetur ad opus miraculosum; quod est contra Dionysium & Damascenum.

Deinde obiiciunt, Cyrillu lib. 4. in Ioan. c. 14. vbi dicit; *Non Verbo solo semper, sed etiam tactu mortuos excitabat, vt ostenderet corpus quoque suum viuificare posse.*

Respondeo, Cyrillus ibi solum vult dicere quod fide tenemus, Carnem Christi propter vnionem cum Verbo, esse viuificantem, id est, posse dare vitam æternam animæ & corpori immortalitatem. Vide c. 24. & 25. vbi id apertissimum erit. Planè autem alienum est Cyrillum explicare de obedientiali potentia, quæ etiam sit in Sanctis, imò in quavis creatura, iuxta ipsos.

Præterea obiiciunt quosdã Patres, qui Humanitatem Christi vocant *Instrumentum seu organum diuinitatis*. Respondeo, dici *Instrumentu*, quia Verbum vtitur naturâ humanâ ad aliquid præuium actioni diuinitatis; scilicet ad applicandam diuinã virtutem illi insistenti: quod idè facit, vt ostendat se esse Deum verum pariter & verum hominem; vt apertè docent Patres. Vide Athanasium ferm. 4. cõtra Arianos, vbi fusè hanc causam prosequitur, & clarè docet actionem humanitatis nullam vim immediatè in miraculum habuisse, sed solum diuinitatem. Idem docet Damascenus lib. 3. De fide cap. 19.

Obijcitur Quarto, Ex D. Thoma, qui sepè docet humanitatem Christi fuisse instrumentu diuinitatis per modum efficientiæ. Respondeo, D. Thomam posse intelligi modo supra dicto. Nam I. p. q. 45. a. 5. apertè docet actionem instrumenti esse præuiam actioni principalis agentis, & distinctam ab illa; quod illi negant; vnde etiam fatentur se recedere à D. Thoma. Adde, D. Thomam infra docere *Passionem, Mortem, & Resurrectionem*, operari salutem nostram per modum efficientiæ: quod certè non potest intelligi de efficientia reali & physica, nisi velimus cum quibusdam Thomistis dicere, posse rem præteritam, quæ nunc non est, assumi vt instrumentum physicum. Nec satisfacit, quod quidam ait, D. Thomam, per *Passionem, & Mortem*, intelligere humanitatè passam & mortuam, quæ semper manet, quia D. Thomas apertè contrarium insinuat, agens de morte; cum ait: *Mortem, etiamsi priuatio sit, tamen ratione diuinitatis, hanc vim habere.*

Obijcitur Quinto, Ignis inferni realiter agit in Demones, producendo per potentiam obedientialem aliquid in illos: ergo &c.

Respondeo Primò, Credibile est ignè inferni habere naturâ suâ vim inchoatam, ratione cuius possit diuinitus cleuari ad efficiendum aliquid in spiritibus, vnde causetur dolor: nam naturaliter agit in animas corpori vnitas: quare dubitandum

non videtur, quin possit diuinitus agere in separatas. Vel certè, Deus imprimit illi vim aliquã inchoatam, quæ vterius cleuari potest. Veltertio, ignis non agit, nisi ratione virtutis diuinæ in ipso existentis; quæ se exerit ad presentiam ignis; vel hoc ipso, quo aliquis ad eum est damnatus. Certè D. Thomas I. p. q. 64. a. 4. & plerique Doctores abrogant igni actionem propriam.

Obijcitur Sexto, Altera sententia magis pertinet ad dignitatè humanitatis Christi, & Sacramentorum: ergo, cum non videatur implicare contradictionem, est tenenda.

Respondeo Primò, Plerique Doctores censent implicare contradictionem. Secundò, Non semper id est ponendum, quod ad maiorem dignitatem quouis modo pertinet; sed quod naturis reru, & doctrinã Patrum, magis est consentaneum. Ob quam causam, etiam censemus Angelos non habuisse gratiã & gloriã ex Christi merito. Tertio, Tota illa ratio causandi, quam ponit altera sententia, nihil reale constituit in instrumento: vnde solum morale quandam dignitatem illi cõfert. At nos, non minorem tribuimus, dum ponimus voluntatè Christi causam effectiuè, & ex auctoritate applicantem diuinã virtutè: carnem autem, causam instrumentalem, quæ vim diuinã substantiãliter vnitam, applicet formaliter. Vnde etiam patet, humanitatem, non dici propriè causam moralem dumtaxat; nam causa moralis nullam in se vim habet, nec agit ex auctoritate: sed prece, vel pacto aliquo, ex alterius arbitrio, pendente.

ARTICVLVS III.

Utrum Anima Christi habuerit Omnipotentiam respectu proprij corporis?

Respondetur; Per propriã virtutem non habuit omnipotentiam in proprio corpore; sed vt instrumentum Verbi, seu per virtutem diuinã ipsi vnitam.

Notandum est Primò, Animã, suã virtute creatã naturali vel supernaturali, non potuisse corpus suum ponere in duobus locis; vel simul penetratiuè cum alio corpore; nec mutare figuram, aut proprij corporis naturalem constitutionem; quia nec Beati hæc possunt virtute creatã.

Notandum Secundò, Ipsam potuisse mouere corpus suu, eo modo, quo Beati poterunt mouere corpora grauiã. Vnde poterat ambulare super aquas; quia non erat imbecillior Beatis. Vtrum autem potuerit vi suã intrinsecã reddere se inuisibilem, aut impedire ne vllã læderetur, nec dolores sentiret, dubiu est. Puto tamen non potuisse sensum doloris impedire vi intrinsecã, nã corpus erat passibile. Certum tamen est, ipsam, hæc & alia potuisse circa corpus suum virtute Diuinitatis; cuius vsus erat in ipsius potestate.

ARTICVLVS IV.

Utrum Anima Christi habuerit Omnipotentiam respectu executionis suã voluntatis?

Respondetur; Primò, Quidquid voluit tamquam per se adimplendum, potuit propriã vir-

Cyrius.

Explicatio.

Humanitas dicitur instrumentum Verbi.

14. Obiectio ex D. Tho.

Actio instrumenti est præuiã & distincta ab actione principalis agentis.

15. Obiectio. Ab actione ignis infernalis.

Quomodo ignis corpus agit in spiritibus.

ritus. Vide hæc l. 13. de Perfectione. c. 10.

16. Obiectio. Quod facit ad dignitatem humanitatis.

Responsio triplex.

Humanitas est plusquam causa moralis miraculorum.

17

Vis anima in proprio corpore.

18

H b ij priã vir-

prîa virtute vel naturali vel supernaturali. Secundo, Quidquid voluit, tamquam diuinâ virtute adimplendum; potuit vt instrumentum Verbi, siue potuit per eandem virtutem sibi vnitam, & per se applicatam. Ratio est, Quia non decet ipse Sapienciam, vt aliquid velit, quod non possit. Sed est

D V B I V M.

An voluntate absolutâ, Anima Christi aliquid voluerit vt implendum per alios, quod tamen non sit executioni mandatum?

19 Ratio dubitandi.

Ratio dubitandi est, Quia Marci 7. v. 24. dicitur quod ingressus domû, nemine voluit scire; & tamen non potuit latere. Ex quo loco probat Agatho Papa in epist. ad VI. Synodû in Christo fuisse humanam voluntatem; quia quod voluit, non implebatur; cum tamē diuina voluntas semper impleatur. Et confirmatur; Quia Christus volebat homines conuerti, saluari, non peccare &c: quod tamen in multis nō fiebat. Ob has rationes Caietanus admittit Animam Christi aliquid absolutâ voluntate voluisse per alios implendum, quod tamen non est effectum.

Caiet. negat.

2 Absoluta Christi voluntas semper fuit effectiva.

Sed longē verius est contrarium. Quod probatur Primò, Nam voluntas humana Christi, erat voluntas Personæ diuinæ: ergo omnino decebat vt semper fieret, quod absolutè vellet. Absurdû enim est, vt id quod Deus absolutè vult, non fiat. Secundo, Christus euidenter videbat, an esset futurum: ergo si certò videbat opus non futurum, valdè imprudenter illud absolutè voluisset: imò

impossibile erat absolutè velle, nisi respectu quorundam mediõrum adhibendorum. Quod enim certò scitur non futurum, censetur tamquam impossibile. Vnde etiam nemo prudens ad hoc conatur. Tertio, Si Christus aliud vellet absolutè vt homo, aliud vt Deus, esset in ipso contrarietas voluntatum, multò magis quam sit in nobis. Quarto, Voluntas absoluta impletur in omnibus Beatis, nihil enim absolutè volunt quod non fiat; vt communiter Doctores; alioqui possent contristari. Ergo multò magis in Christo. Quinto, Christi Anima nihil poterat absolutè velle, nisi quod ei aliquo modo erat possibile, vel virtute propriâ vel diuinâ: ergo id semper fiebat.

Ad Argumentum in contrarium; dicendû est, Christum non voluisse omnino absolutè latere, id est, per omnem potentiam, quam adhibere poterat; sed absolutè quodâ modo; id est, secundum omnem potentiam quam industria humana poterat adhibere. His enim omnibus adhibitis, quæ humana industria prestare poterat ad latendum, non potuit occultari. Colligitur autē inde in Christo fuisse voluntatem humanam: quia tribuitur ei quod aliquid voluerit aliquâ voluntate, adhibendo omnem potentiam propriam illius voluntatis, & non poterit. Quod de voluntate diuinâ nullo modo potest dici: quia quidquid hæc vult adhibendo omnem potentiam sibi propriam, id fit. Ad Confirmationem: Christus non volebat absolutâ voluntate, vt homines conuerterentur, non peccarent: &c. sed conditionatâ, & per modum operantis.

3 Responso ad rationem dubitandi.

Q V Æ S T I O X I V.

De defectibus Corporis à Christo assumptis.

In Quatuor Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Filius Dei in natura humana assumpserit defectus Corporis?

2 Vult conueniens.

Respondetur: Conueniens fuit vt Filius Dei assumeret defectus Corporis. Primò, Propter finem Incarnationis, venit enim in mundum ut pro nobis satisfaceret: satisfactio autem fit per opera pœnalia. Ergo Corpus ipsius debebat esse capax pœnarum. Rursus; Satisfactio pro altero, requirit vt pœnas peccato alterius debeat, in te suscipias: atqui defectus corporis, vt fames, sitis, fatigatio, mors, sunt pœnæ peccati originalis: ergo Christus debebat hos defectus in se suscipere. Secundo, Ad ostendendum se esse verum hominem. Tertio, Ad præbendum exemplum Patientiæ. Vide D. Thomam.

Notandum est in Responsione Ad primu, vbi dicitur, Satisfactionem non esse efficacem, nisi ex charitate procedat: id intelligendum esse secundum legem ordinariam; vt patet ex suprâ dictis.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus assumpserit necessitatem subiaccendi his defectibus?

Respondetur; Christus non coactionis necessitate his defectibus subiaccit; atque ad hoc nec absolutâ necessitate: sed tantum eâ necessitate, quæ provenit ratione materiæ seu corporis. Ratio est; Quia Christus voluntariè hos defectus assumpsit: si enim voluisset, facillè potuisset eos impedire virtute suâ diuinâ, quâ pro arbitrio utebatur. Corpus tamen Christi tale erat, vt ipsum per se & solitariè consideratum, necessariò his defectibus subiaceret, qui nullis naturæ viribus poterant impediri.

2 Necessitas ratione materiæ.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus contraxerit hos defectus?

Respondetur; Non contraxit; sed voluntariè hos defectus corporis suscepit. Ratio est; quia huiusmodi defectus non cõtrahuntur nisi ex peccato. Ad Rom. 5. v. 12. Per vnum hominem introiit peccatum in mundum, & per peccatum mors.

3 Hos defectus non contraxit voluntariè assumptis.

Aduerter;